

RAAMATUN ARKEOLOGIAN KONFERENSSI KÖÖPENHAMINASSA

Minulla oli etuoikeus osallistua Egypti, Moab ja Raamattu -aiheiseen konferenssiin Kööpenhaminassa 23.–24.5.2005. Pääluennoitsijoina olivat alan johtavat tutkijat Kenneth Kitchen ja James Hoffmeier. Moabin kaivauksista kertoi Fridbert Ninow. Minä esittelin oman tutkimukseni alustavia tuloksia arvovaltaiselle kuulijakunnalle. Kitchen arveli, että työni saattaa olla aivan uudenlainen keskustelunavaus israelilaisten maanvalloitusta koskevaan keskusteluun.

Hoffmeier selosti Siinailla tekemiään kaivauksia ja esitti oman ehdotuksensa eksoduksen reitin alkupääksi ja Kaisalmeren sijainniksi. Hänen mukaansa kaikkien Raamatussa mainittujen kaupunkien nimet ja kaivaustulokset viittaavat aikaan 1200–1100 eKr., joten Israel on lähtenyt Egyptistä rautakauden alussa.

Kitchen kertoi uusimmasta tutkimusprojektistaan, jossa hän aikoo koota kaikki Egyptin ja Lähi-idän liittotekstit yhteen suureen teossarjaan ja julkaista ne sekä alkukielillä että englanniksi. Samalla hän vakuutti kuulijoita siitä, että kunkin aikakauden tekstit poikkeavat melko selvästi toisistaan. Tämä todistaa hänen mukaansa, että patriarkkakertomukset ajoittuvat keskipronssikaudelle (n. 2200–1550 eKr.) ja Mooseksen toiminta rautakauden alkuun. Tuo 73-vuotias tutkijaveteraani oli täynnä intoa selostaessaan, kuinka Raamatun tekstit ovat historiallisesti luotettavia ja kuinka monet modernit tutkijat eivät tunne lainkaan muinaisia lähteitä.

Eero Junkkaala

IUSTITIA 20

Martti Vaahtoranta

Yksi Jumala, yksi ihminen, yksi maailma

Teologisia yrityksiä ymmärtää islamia ja kristinuskkoa – ilmestyy syyskauden alussa

Kuinka islamin haasteeseen olisi suhtauduttava? Teol. tri Martti Vaahtoranta pyrkii etsimään tähän kysymykseen teologisia vastauksia kirjassaan ”Yksi Jumala, yksi ihminen, yksi maailma”, joka ilmestyy Suomen teologisen instituutin Iustitia-sarjassa. Sen taustalla on pyrkimys ymmärtää, mitä islam vastaa ihmisen perimmäisiin kysymyksiin. Sitä määrittää myös vakaumus kristillisen uskon pelastuskysymystä koskevasta eksklusiivisuudesta ja siihen liittyvästä missionaarisuudesta samalla, kun se haluaa torjua kristillisen uskon olemukselle vieraat kulttuuris-poliittiset valtapyrkimykset.

Kirja liittyy sen toisen julkaisijan, Mannheimin evankelis-luterilainen uskontoinstituutin (ELRIM – Evangelisch-Lutherisches Religionsinstitut Mannheim; www.elrim.org) peruskirjassa määritellyn tehtävään: ”ELRIM on islamia ja kristinuskoa tutkiva laitos, joka julkaisuillaan ja järjestämällään koulutuksella rohkaisee ja opastaa kristittyjä seurakunnissa ja kristillisissä järjestöissä muslimien missionaariseen kohtaamiseen.”

Martti Vaahtoranta (46) on toiminut seurakuntapastorina Raumalla ja Lappissa, määräaikaisena tutkijana Helsingin yliopistossa sekä tutkijana Suomen teologisessa instituutissa. Elokuusta 1996 lähtien Martti Vaahtoranta on ollut Suomen ev.lut. kirkon lähetystyöntekijänä Saksassa erityisalueenaan islamin teologis-missionaarinen kohtaaminen.